

සමන් ලෙහිනි. ඔහු සැබෑ ගායකයෙකි

විශාල ආදර්ශයක් නොතිබුණ නමුත් නිදන් ගිතට වැළඳ ප්‍රසංගයක් ඔක්තෝබර් 26 වන දා වික්ටෝරියාවේ සන්නසයින්ගිදි නරඹන ලද ඔහු.

අධි ගැමදාම දැකලා දැකලා අප්ටරියා වෙත ඔහුගේ මෙන් ඉන්න බරපතර මො කලා ශිල්පීන් කියන පැවි මිනිහා ඉදිරිපත් කළ ප්‍රසංග කැටි පෙනුණා.

“අපේ මා ලොකවේදිවත් මේ වගේ ප්‍රසංගයක් තනිවම කරලා හැක” ඔහු කියද්දි ප්‍රසංගය තරමු ප්‍රේක්ෂකයන් අත්පොදකන් දුන්මේ ඒ ගිරිවනප් කමටයි.

ඉතා දැවැන්ත පරාසයක ගායනා කිරීමේ හැකියාවක් ඇති සමන් ගේ හැකියාව පිළිබඳ බොහෝ දේ ලියන්නට හැකි වුණත් මම ඒ වෙනුවට ඔහු මේ ප්‍රසංගය පුරාවට පෙන්වූ සැබෑ මානුෂික ගුණාංග පිළිබඳ ලියන්නට කැමතියි.

සිය ජීවිතය මහා අනාධිකාරී ආදර්ශයක් අවුරුදු ගණනාවකට පෙර තමා හැර ගිය පෙම්වතියාට වෙර නොකරන ඔහු ලොකවේ සිටින සිය දැඩර බිරිඳට ඇහෙන්නට අත්පොදකමක් දෙන්නෙයි ප්‍රේක්ෂකයන්ගෙන් ඉල්ලා සිටි හැටි අපුරුයි.

සමන් ඇතුළු පිරිස මෙපුරට ගෙන්වන්න මූලික වුණ හෙළ මාතෘ සංවිධානයේ මුද්‍රිත නා-නායකාර්ථයක් සමන් ගේ ප්‍රසංගය සංවිධානය කරන්නට මූලික වුණ හේමාලි බණ්ඩාර රත්නාකරන් අපේ ආදර්ශ පුද කරන්න මේ අවස්ථාව යොදාගන්නමි. ආදාම පිළිබඳ බරපතල අවදානමක් තිබුණත් වැදගත් වැඩකට අත දාන ඔබ වගේ අය අපට අවශ්‍යයි. සමන්ගේ ඉරු පියාණන් වන සමන් පනාටරිය මහතාටත් අපේ ගෞරවය ගිමිවෙන්න.

ගෞර සපුන් ඇතැරෙන ඇදිරියේ ආලේ නඩන තා මා නන්දියේ කවුරු එනතුරු මග බලන්නද මේගිනි මගේ තැනියේ

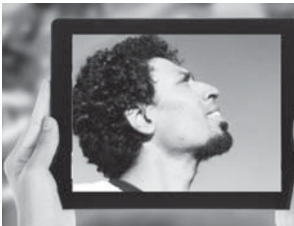
සමන්ගේ ප්‍රබල හඬ මට තාමත් ඇහෙනවා.

දුනුල් වලා ගලා බසින කොළඹ අඟය නියැසලයි

ඇත්ත. ඒත් ඔබ අර ගාලාවේ රැස්වෙලා ගිටපු ගණනින් දෙසියකටත් අඩු වාසනාවන්ත රසික පිරිසගෙ හදවත් සැසළ කලා.

සුබ මගේ නාදනන මිත්‍රයා. දැවසක හමුවෙම.

අහේ එපා... එපා.. එපා....

සමන් ලෙහිනිගේ ප්‍රසංගය අතරතුරදී නිවේදන කටයුතු කළ අපේ ගිතවත් පැතුම් නිලධාරී එක්තරා නිවේදනයක් තුන් වතාවක් කලා.

“ප්‍රසංගය විධියේ කලාට කමක් නැහැ. ඒත් ඔබ පි-ට්‍රපසින් ගිතවා ප්‍රේක්ෂකයන්ට අවහිර වන ලෙස එක කරන්න එපා”

අපට වැටහුණ විදිහට තුන් වතාවක්ම ඒ නිවේදනය කළේ විශාල රූකිලට පරිගණක වලින් විධියේ කරමින් ගිතවා කීපදෙනෙකු ඒ ඉල්ලීම නොසලකා හැරපු නිසයි. ගාලාවේ පිටුපසින්ම ගිටපු අපට අර දුරකතන හා රූකිලට වලින් විධියේ කරමින් ගිතවා මහවැරදන්ට පසුපසින් වාඩි වී සිටි අය මුහුණ දුන් අපහසුතාව නොදිනි පෙනුණා.

මටත් වතාවක් මේ අත්දැකීම ලැබුණා. ඒ ඇතිදේඩි හතරයෙදී. ජැක්සන් ඇත්තනිගේ ප්‍රසංගයෙදී. එදා ගාලාවේ මට ඉදිරිපේදියේ වාඩි වී සිටි කුඩා දරුවකු ප්‍රසංගයේ මුල කාලය පුරාම විශාල රූකිලට පරිගණකයකින් විධියේ ක්‍රියා කරමින් ගිතවා. එයින් නික්මුණ ආලෝකය හරියටම මතුට පිටුපසින් සිටි මගේ ඇතැරට ඇති කළ පිටාව අපමණයි. ඒ පිටාව නිසාම මට එදා මුල ප්‍රසංගයම රස විදින්න බැරි වුණා. ඇදුන් ඒ ප්‍රසංගය ගැන මට මතක තියෙන්නෙ අර රූකිලට එකෙන් නිකුත් වුණ ආලෝකය වරින්දී. අර දරුවා ඉතා වාඩි වී සිටි මතුගේ පියා හෝ මව හෝ අලකන් අය ගැන පොතීඩක් කල්පනා කලා නම්.

කෙතෙක් මුදල් ගෙවා ප්‍රසංගයක් බලන්න යන්නෙ එය නිදහසේ රස විදින්නයි. ඒ රස වින්දෙන්නට බාධා වන ලෙස පිටුපසට ආලෝකය නිකුත් වන ජංගම දුරකතන හා රූකිලට උපකරණ වලින් විධියේ කිරීම හරිම අසාධාරණයි. පොතීඩක් අතින් අය ගැනත් නිතරත්. ඔබ වගේම ඒ අයට මේ ඇතිවෙන්නෙ ප්‍රසංගයක් රස විදින්නයි. එයට බාධා වන දෙයක් නොකර ඉන්න එක ඔබේ යුතුකමක්. මුහුණකමට නිශ්චිතව ගිතවාට හැමෝම ඉන්න ඔබට ගිතෙත් බැනා වදිමින්.

ඔබට විධියේ කරන්නටම අවශ්‍ය නම් අන් අයට බාධා නොවන ලෙස ගාලාවේ පසුපසට ආසන පේදීමට ගොස් විධියේ කරන්න. එවිට කාගෙවත් අපේ වලට ඔබේ උපකරණයේ ආලෝකය වැටෙන්නෙ නැහැනෙ.

කල සුදු ගැන තවත් ටිකක්

ගිය මාසයේ කතා බහට ලිවිම “කල සුදු බණ” ගැන බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රතිචාර දැක්වුවා. බොහෝ තැන් වලින් නොදැනුවත්ම කෙරෙන මේ වරද ගැන දැනුවත්වීම පිළිබඳව ඒ හැමටම සිතුවෙයි. අපට අවශ්‍ය කිසිවකුට දොස් කිම නෙවෙයි. වරද නිවැරදි වෙනවා දැනීමයි.

මේ කතාවටම අදාල වන සියලු වෙළඳ දැන්වීමක් අද මට දැනින ලැබුණා. දැන්වීම හදලා තියෙන්නෙ සිකප් එන්ටර්ටේන්මන්ට්ස් සියලු ආයතනයක්. අධ්‍යක්ෂණය කරලා තියෙන්නෙ උදය ධර්මවර්ධන කියලා මෙලෝ මොළයක් හැකි මිනිසෙක්. (මොළයක් තියෙනවා නම් මෙවැනි දැන්වීම හදන්නෙ නැහැ) ලැබුණේ අයතනයේ බිස්කට් වර්ගයක් වෙනුවෙනුයි වෙළඳ දැන්වීම හදලා තියෙනවා. රටපාත්ත වෙළඳ නිකුත් කියන ප්‍රමාණ රහත ලිලිපියා.

මහමාලයෙක් මහමාලියක් බලන්න යනවා කපුවෙත් එක්ක. ගිනිත් මහමාලි කලයි කියලා ඒ අතියක මහමාලිව ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. මහමාලිගෙ හැකි සුදු නියා එයාට නම් කැමතියි කියනවා.

මේ වෙළඳ දැන්වීම හදලා මහ-සුන් මේ කරන්නෙ කොයි තරම් කෘෂි වැඩක් දෙසීලා මේ මිනිස-සුන්ගෙ මොළේට නොවැරදීමේ හරිම කණගාටුදායක තත්වයක්. සිසිලියාවේදී නම් මේවට කියන්නෙ “සිසිලියාවේදී” කියලා. හදපු මිනිසට හදු දාලා ගිවිස යවන්නත් පුළුන්. ඒත් ලොකවේ මේ වගේ අතිශය වෙළඳ දැන්වීම කිසිම වාර්තාවක් හැකිම එළියට එනවා.

තරුණියකගේ සම කලු වූ පමණින් ඇය සමාජයෙන් කොත් කර ඇමිය යුතුද. එසේ කිරීම යුක්ති සහගතද? මෙවැනි දැන්වීම් බලන කල හමක් ඇති තරුණියන්ට මොනවා නොතිනෙයි? කල සමක් ඇති තරුණියන් ලේසග නැහැයි මතයක් සමාජ ගත කරන්නට මේ මිනිසුන් මේ තරම් වෙහෙසෙන්නෙ ඇයි? ඒවට නිහඬවන - ඒවා අනුමත කරන අයත් ඉන්නවද?

මේ වගේ සමාජ අසාධාරණ කතා කියන රහතෙම් වලට විජය නන්දසිරි ප්‍රසිද්ධයි. ඔහු කිය වතාවක් මෙලි නාට්‍ය වලදී විවිධ නිලි පිරිත නැතිවීම සඳහා “කල - කොට - කරන - තාර පිපියක් වගේ” වැනි වචන පාවිච්චි කරනවා මම දැකලා තියෙනවා. ප්‍රමාණ හදලා බලන්න පිටපයක් ඇති මෙවැනි සමාජ විරෝධී යෙදුම් වලට විරෝධය දක්වන්න මතුට හැකියාව තිබිය යුතුයි. අධ්‍යක්ෂවරයා කියන ඕනෙම දේකට මුදල් කියා එකග වන විජය නන්දසිරිලා තවත් වතාවක් මේවා ගැන කල්පනා කරනවා නම් ඒක සමාජයට කරන විශාල මෙහෙයක්.

සිසිම කලා නිර්මාණයකින් මිනිසුන්ගේ ශාරීරික පැහැය ශාරීරික දුබලතා ඇතුලත ආගම වැනි දේ උපහාසයට ලක් කල යුතු නැහැ. එවැනි දේ වෙනස් ලෙස සැළකීම ගෙවත් ධර්මයෙන්ම ලෙසයි සැළකෙන්නෙ. අපේ මෙලි නාට්‍ය වල අසන්න ලැබෙන “අත කොට මිනිහා කොටා ගොලුවා ගොතවා බතලයා මීටරා” වැනි වචන හරිම අපහන්නයි. මේ හෙතදී විකාශය වුණ එක මෙලි නාට්‍යයක කල පැහැති ශරීරයක් තියෙන මීටරු ලෙසයක් පෙන්වා “කවුද මේ කාලතෝදයා” කියලා අහන දෝඩයක් තිබුණා මට මතකයි. එවැනි පුද්ගලයන් ගේ අනුගමනය කරමින් ඔවුන් උපහාසයට ලක්වන ආකාරයට කරන රහතන් අපහන්නයි.

මිනිසුන් අආකාරයට උපහාසයට අපහාසයට ලක් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේදී ඉතාම සුලු කොට සැළකීම මට තේරුම් ගන්න බැහැ. ඔවුන්ට ඒක ඉතාම සුලු දෙයක්. ඒ නිසාගෙ අප වගේ දැන්වීම් වලට අනුගමනය ලැබෙන්නෙ.

“මේ දැන්වීම බලලට පස්සේ මම මෙලිකන් බිස්කට් කත එක හැටහන්නවා” හේළුකුක් පිටුවක රසිකයෙක් ලියලා තිබුණා. මෙවන් දැන්වීමකට අනුගමනය දුන්න එම සමාගම ඒ වරදට දුටුවමක් විදින්නම ඕනෙම තමයි.

කතාවහ

ජගත් ජේ එදිරිසිංහ

මුතු

“මුතු දැසත් පපා හිතැති මුතු අකුරු කියා පැහැදි” කියා අපේ ගිතවත් සිසිරි දිසානායක ලියූ ගීපද වලින් කියැවුණා යේම මේ දරු පැටවුන් මුතු කැට වගේම බැබළුණා.

විශාල ප්‍රසංගයක් ගිමිවෙන්න ඕනෙ මේ කාර්යය පිටුපස ගිතවා වත්සලා ඉස්සිවීර සොයුරු ඇතුළු දාමාසිය පිරිවරට. ඔවුන්ගේ කැපවීම නොවන්නට මෙවන් ළමා සමාජයක් බිහි නොවන්නට ඉඩතිබුණා. ඔවුන්ට අපේ පැහැසුම ගිමිවෙන්නවා.

දරුවන්ගේ පොරුප වර්ධනය උදෙසා සුවිසල් මහලෙවරක් කල හැකි මෙවන් ළමා සමාජ වචන වගේම අපේ සමාජයට අවශ්‍ය යි. ඒ වෙනුවෙන්ම ඇප කපා ඒ වැඩ කරන පිරිසට අපේ ගෞරවය ගිමිවෙන්න ඒ නිසයි.

පහන් සන්ධිවනිය පිළිබඳ පහන් හැඟීමෙන්

කාර්යයේදී දෙමව්පියන් කොයි තරම් කැපවීමක් කලාද කියන එක අමුතුවෙන් කියන්න අවශ්‍ය නැහැ. ඔබට ඔබේ දරුවන් ගැන ආඩම්බර විය හැකියි. ඔවුන් ඒ තරම්ම දැක්මයි.

මේ ගැන කතා කරද්දී අමතකම කරන්න බැර පුද්ගලයෙක් තමයි මේ දරුවන්ට ශිල්පය ලබා දුන් ඉරුවරයා. ඔහු අසාක ගතහගෙදර. ඔහු මේ දරුවන්ට සංගීතඥානය ලබා දුන්නා පමණක් නෙවෙයි. සියලු සුභාවිත ගීතයට මේ දරුවන්ගේ සවන් හරවන්නටම ඔහුට හැකි වෙලා තියෙනවා. ඒක තමයි ඉතාමත්ම වැදගත් දේ. අසාක වෙ මග පෙන්වීම යටතේ මේ දරුවන් ගායනා කළේ සියලු සුභාවිත ගීතයි. මෙවර නැදෙන දරුවන්ට සාමාන්‍ය සියලු ගීතක් වත් අහන්නෙ නැති තත්වයක් යටතේදී ඔහු කළ මේ හපන්කම අපේ පැහැසුමට හේතුවෙනවා.

කෝට්ටේ සන්නිකේතය අපේ නායක හාමුදුරුවන් දේශනා කළ යේම මෙය මෙලිකන් ප්‍රසංග ඉතිහාසයේ සුවිසල්ම අවස්ථාවන්.

එකම කැරුණු කාරණා වකක් තුන් දෙනෙකුගේ හඩින් හැටහන හැටහන කියැවෙමින් කෙරුණ විකාඩ් 45ක කතා සභාව කෙටි වුණා නම් ප්‍රසංගය තවත් නොදැයි.

සුරාක් දහම් නිකේතනයට ආධාර පිණිස පැවැත්වුණ පහන් සන්ධිවනි ප්‍රසංගය නරඹද්දී දැනුණා ඇදුනේ කිපයක් ඔබ සමග බෙදා හදා ගන්න ගිනුවා. මෙලිකන් හතරයේ බොහෝ ප්‍රසංගය නරඹා ඇති අපේ ගිතවතුනට සම්පූර්ණයෙන්ම කුඩා දරු දරුවන් පිරිසකගෙන් නිමැවුණ සංගීත කණ්ඩායමක් සහිත ප්‍රසංගයක් කියන්නෙ අසුන්ම අත්දැකීමක්. මෙවන් ප්‍රසංගයක් සඳහා දරුවන් දරුවන් පුරුදු පුහුණු කරවන